

Brukerbetaling i microdata.no

Utkast til prismodell for sluttbrukere.

Om datainfrastrukturen microdata.no

Datainfrastrukturen microdata.no gir umiddelbar nettbasert tilgang til kobling, bearbeiding og analyse av store mengder detaljerte registerdata.

Infrastrukturen er tilgjengelig for ansatte og studenter ved universitet og høyskoler, godkjente forskningsinstitusjoner, departement, direktorater, kommuner og fylkeskommuner.

Microdata.no eies, utvikles og driftes av Sikt og SSB i fellesskap.

Brukerbetaling som en del av finansieringen av datainfrastrukturer

Kunnskapsdepartementet (KD) satte høsten 2021 ned et utvalg som skulle vurdere og foreslå løsninger til videreutviklingen av datainfrastruktur i Norge. Dette infrastrukturutvalget overleverte en rapport til KD 10. mai 2022. Finansieringsmodellen for microdata.no er i tråd med utvalgets anbefaling om en tredeling:

1. **Langsiktig grunnfinansiering** – stabil og forutsigbar finansiering.
Finansieringen kan for eksempel komme i form av grunnfinansiering fra ett relevant departement eller fra flere departementer etter en fordelingsnøkkel basert på hvilke forvaltningsområder infrastrukturen leverer forskning og forvaltning til. Slik finansiering kan også komme i form av spesifikke forvaltningsoppdrag eller gjennom forpliktende medlemskap eller partnerskap fra institusjoner som bruker infrastrukturen (bidragsfinansiering).
2. **Konkurransutsatt finansiering** – finansiering som et resultat av konkurranse mellom flere aktører som vurderes etter gitte kriterier, for eksempel Forskningsrådets infrastrukturutlysning eller EUs rammeprogrammer.
3. **Brukerfinansiering eller brukerbetaling** – finansiering som kommer fra de som bruker tjenestene. Dette kan enten være i form av abonnement, stykkpris eller forbruksfinansiering, eller en kombinasjon av disse.

Hvilke oppgaver og aktiviteter i microdata.no som knyttes til de respektive finansieringskategoriene er konkretisert nærmere senere i dette notatet.

Microdata.no er etablert hovedsakelig med konkurranseutsatt finansiering gjennom Forskningsrådets Nasjonal satsing på forskningsinfrastruktur (INFRASTRUKTUR) i to omganger samt betydelige bidrag fra eierne Sikt (tidl. NSD) og SSB. Forskningsrådet stiller krav til søkerne av midler til etablering av forskningsinfrastruktur om å legge frem planer for hvordan bærekraftig drift av infrastrukturene kan oppnås. Det legges til grunn at brukerbetaling fra de som anvender infrastrukturen skal være en viktig del av driftsfinansieringen.

Eierne Sikt og SSB vil sikre en stabil grunnfinansiering fra 2024. Fra starten av er målet at grunnfinansieringen skal dekke ca. 2/3 deler av kostnadene til trygg og forutsigbar drift, forvaltning og

nødvendig videreutvikling av microdata.no. Brukerbetaling var planlagt innført i 2021, men ble utsatt til 2024.

Brukerbetaling og prismodel

Prismodellen for brukerbetaling av microdata.no skal dekke bruks- og brukerrelaterte kostnader, og er utformet med utgangspunkt i følgende kriterier:

Prismodellen skal:

- være enkel å forstå og forklare
- være transparent og mest mulig forutsigbar
- ikke påføre institusjonene unødige høye kostnader
- ikke påføre institusjonene unødige merarbeid og administrasjon
- dekke brukerrelaterte kostnader for infrastruktureierne
- bidra til god kapasitetsplanlegging for infrastruktureierne
- bidra til å oppfylle målene med Forskningsrådets infrastrukturesatsing og i Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2023-2032 og bidra til økt bruk av registerdata i forskning og analyse

Den foreslåtte prismodellen for 2024 benytter antall akkrediterte brukere (abonnementskomponent) og deres aktive bruk på månedsbasis (brukskomponent) som utgangspunkt for prisberegning. For å bli regnet som aktiv bruker, må hver enkelt bruker ha oversteget en terskel basert på antall dager innlogget i analyseverktøyet i løpet av en kalendermåned. Bakgrunnen for å sette en slik terskel, er at noen brukere er aktive i perioder av året eller knyttet til enkeltstående prosjekter, mens andre benytter microdata.no i sitt løpende arbeid.

Tall for institusjonens historiske bruk av tjenesten inklusiv belastning på beregningsressurser og lagring er benyttet som grunnlagsdata i beregninger for å finne riktig kostnadsnivå. Belastningen den enkelte bruker påfører systemets maskin- og beregningsressurser, er ikke tatt inn i modellen for å beregne pris pr. bruker. Variabel kostnad pr. bruker gjelder bare om en bruker har vært aktiv i en kalendermåned.

For å hjelpe institusjonen med å holde oversikt over sin egen bruk av microdata.no, er det utviklet et nytt administrasjons- og rapporteringsverktøy for institusjonene. Her kan administratorer fra brukerinstitusjonene ha løpende oversikt over institusjonens bruk av microdata.no (antall brukere, akkrediteringer, aktivitet/inaktivitet, type abonnement og endring av abonnement, fakturagrunnlag m.m.). Dette verktøyet med tilhørende brukerveiledninger lanseres samtidig med at brukerbetaling innføres.

Hva skal brukerbetaling dekke?

Brukerbetaling er ett av tre elementer som samlet skal finansiere infrastrukturen microdata.no.

Nedenfor følger en konkretisering/nedbryting av hvilke kostnadskomponenter som defineres innunder hver finansieringsform.

1. **Langsiktig grunnfinansiering**

Kontinuerlig videreutvikling i dialog med brukermiljøene for å sikre relevans (adaptivt vedlikehold), herunder nødvendig videreutvikling av funksjonalitet i tråd med teknologiske endringer, og endrete brukerbehov. Evne til å utnytte ny teknologi og nye metoder for kontinuerlig å styrke analysekapabilitet, teknisk kapasitet og informasjonssikkerhet kombinert.

2. **Konkurranseutsatt finansiering**

Større løft/innovasjoner som påvirkes av endringer i teknologi-, data- eller brukerlandskapet. Eksempler kan være nye typer data, fødererte analyser med internasjonale datapartnere, støtte for sanntidsdata, maskinlæring, etc.

3. **Brukerfinansiering**

Brukerbetalingen skal dekke kostnadene bruken påfører infrastruktureierne. Noen kostnader påføres av enkeltbrukere, andre av samlet bruk. Det er hensiktsmessig å dele bildet i tre:

Korrektivt vedlikehold

Feilretting, håndtering av feilsituasjoner skapt gjennom bruk, gjenoppretting.

Ytelsesrelatert vedlikehold

For å håndtere økt bruk, økte datamengder, nye/tyngre analysemetoder, effektiv og rettferdig fordeling av beregningsressurser, oppskalering av maskinressurser etc.

Øvrige brukerrelaterte driftskostnader

Kostnader knyttet til direkte brukersupport, dokumentasjon, onboarding, opplæring, rapportering til dataeiere og til brukerorganisasjoner mm.

Prismodellen med eksempler

Prismodellen har en abonnementskomponent og en brukskomponent.

Abonnementskomponenten

Abonnementskomponenten handler om å sikre nødvendig grunnleggende kapasitet i infrastrukturen i forhold til antall akkrediterte ansatte¹ som er brukere av microdata.no.

¹ Studenter behandles særskilt – se eget avsnitt lenger ned i dokumentet. Tilgang for studenter forutsetter at institusjonen har et abonnement.

Årlig abonnementspris fremgår av tabellen nedenfor:

Abonnement	Antall ansattbrukere	Årlig abonnementspris
Kategori 1	1-5	20 000
Kategori 2	6-10	40 000
Kategori 3	11-15	60 000
Kategori 4	16-20	80 000
Kategori 5	21-25	100 000
Kategori 6	26-30	120 000
Kategori 7	31-35	140 000
Kategori 8	36-40	160 000
Kategori 9	41-50	200 000
Kategori 10	51+	Etter avtale

Tabell 1 - Abonnementskategorier

Akkrediterte brukere

Et abonnement innenfor en av abonnementskategoriene ovenfor defineres av brukerinstitutionene selv i form av maksimalt antall samtidig akkrediterte² brukere som er ansatt i deres institusjon. PhD-kandidater regnes som ansatte.

For studieinstitusjoner akkrediterer brukerinstitutionen også tilgangen til å bruke microdata.no for studenter. Priser og betingelser for studenter omtales særskilt lenger ned i dokumentet.

Ansatte brukere

Brukskomponenten måles i antall aktive ansattbrukere på månedsbasis som beskrevet tidligere i dokumentet. En akkreditert ansattbruker som ikke bruker infrastrukturen aktivt en gitt kalendermåned medfører ingen brukskostnad for institusjonen.

Prisen for aktiv brukermåned er differensiert etter abonnementskategori, og synker med økende antall akkrediterte brukere i abonnementet.

Abonnement	Antall ansattbrukere	Pris pr aktiv måned - bruker
Kategori 1	1-5	1500
Kategori 2-3	6-15	1400
Kategori 4-5	16-25	1300
Kategori 6-8	26-40	1200
Kategori 9	41-50	1100
Kategori 10	51-100	1000

Tabell 2 - Pris for aktiv brukermåned

Noe av bakgrunnen for at pris pr. aktiv brukermåned synker når antall brukere øker er at Sikt og SSB har erfart at større brukermiljøer typisk etablerer interne nettverk for support og brukerveiledning, og at de på denne måten avlaster support hos microdata.no.

Siden lengre perioder av inaktivitet kan forekomme innenfor to kalendermåned, vil årskostnaden for bruk av microdata.no aldri overstige prisen for 10,5 kalendermåned (se også Fakturering).

² Institusjonens brukeradministrator har anledning til å deaktivere brukere. Deaktiverte brukere holdes utenfor tellingen av antall akkrediterte brukere så lenge deaktiveringsperioden varer. Deaktivering kan være nyttig dersom en akkreditert bruker skal ha permisjon e.l. Ved reaktivering vil akkrediteringen fungere som før.

Totale brukerkostnader for institusjonen

I tabellen nedenfor vises de maksimale brukerkostnadene som en institusjon årlig vil kunne belastes for, gitt at det maksimale antall ansattbrukere innenfor gjeldende abonnementskategori blir registrert av tjenesten som aktive i alle årets kalendermåneder.

Abonnement	Årlig abonnementspris	Antall ansatt-brukere	Maksimal bruk (totalpris inkl. abo.)
Kategori 1	20 000	1-5	98 750
Kategori 2	40 000	6-10	187 000
Kategori 3	60 000	11-15	280 500
Kategori 4	80 000	16-20	353 000
Kategori 5	100 000	21-25	441 250
Kategori 6	120 000	26-30	498 000
Kategori 7	140 000	31-35	581 000
Kategori 8	160 000	36-40	664 000
Kategori 9	200 000	41-50	777 500
Kategori 10	250 000	51+	Etter avtale

Tabell 3 - Totale brukerkostnader for institusjonen

Om antall akkrediterte brukere er færre enn maksimalt antall innenfor hver kategori, eller om enkelte brukere i tillegg er inaktive i en periode som er lenger enn en kalendermåned reduseres årskostnadene tilsvarende. Institusjonen vil aldri betale mindre enn årlig abonnementspris og aldri mer enn maksimal bruk for den kategorien institusjonen tilhører.

Studenter

For studenter legges til grunn at studentenes bruk som et minimum vil bety at de er aktive innenfor ett semester. For å skape tilstrekkelig forutsigbarhet og et rimelig forhold mellom nytten ved at studenter blir kjent med microdata.no gjennom studiene sine, settes kostnaden for hver student til et fast beløp pr. semester. I administrasjonsverktøyet skal det være enkelt for administratorene å melde inn grupper av studenter, og det skal også være mulig å velge at studenten kan være akkreditert som bruker innenfor samme institusjon gjennom flere semestre.

Pris pr semester for studentbrukere fremgår av tabellen nedenfor:

Studenter	Antall brukere	Pris pr semester - student
Alle studentbrukere	Ubegrenset	1500

Tabell 4 - Kostnader for studenter

Et semester er vårhalvår (januar-juli) eller høsthalvår (juli-desember). Studentbrukere telles ikke i som brukere i abonnementskostnaden til institusjonen.

Fakturering

Fakturering skjer to ganger i året:

- i mai for perioden 1/11 foregående år t.o.m. 30/4 inneværende år (Periode 1)
- i november for perioden 1/5 t.o.m. 31/10 (Periode 2).

Kostnaden for totalt antall akkrediterte brukere i fakturaperioden belastes fakturaen ihht. gjeldende kategori som vist i tabellene ovenfor. Abonnementskategori som regulerer maksimalt antall akkrediterte ansattbrukere kan endres i løpet av faktureringsperioden, og endringene belastes forholdsmessig i fakturagrunnlaget fra det tidspunkt endringene inntraff.

Basert på månedlige målinger og opptellinger over aktiv bruk innenfor faktureringsperiodene beskrevet over, beregnes akkumulerte brukskostnader ihht. prisliste. Av hensyn til at inaktivitet i ferieperioder og liknende kan skje på tvers av kalendermåneder, vil registrert aktiv bruk i alle kalendermåneder i periode 1 aldri bli belastet mer enn for prisen av 5,5 måneder, mens aktiv bruk i alle kalendermåneder i periode 2 aldri vil bli belastet mer enn for prisen av 5 måneder. Dette er hensyntatt i eksempelberegningene over maksimale kostnader innenfor hver brukskategori beskrevet tidligere i dokumentet.

Nærmere beskrivelser av fakturaordningen og hvordan brukerinstitusjonene kan følge opp fakturerbare kostnader vil som nevnt tidligere i dokumentet inngå i det nye brukeradministrasjonsverktøyet i microdata.no.

Kurs og opplæring

Kursvideoer og -materiell fra ulike kurs vil ligge gratis tilgjengelig på microdata.no sine kurssider.

Felleskurs (nybegynnerkurs og temakurs) og skreddersydde kurs prises til marginalkostnader. Priser blir tilgjengeliggjort på kurssidene i forbindelse med annonsering og påmeldingsmuligheter.

Evaluerings

Dersom infrastruktureierne erfarer store forskjeller mellom brukerrelatert kostnader og inntekter fra brukerne, vil vi i samråd med brukerinstitusjonene drøfte behov for tilpasninger i modellen, herunder prisnivå.

Fra starten av vil prismodellen blir evaluert årlig etter årsavslutning, og evt. endringer vil bli gjort gjeldende senest 1. august for det kommende kalenderåret.